

Unntaksåret

- Det året det var så bratt, sang Øystein Sunde. 2020 ble et slikt år, for ingen ting ble som en hadde ønsket. Den store jubileumsfeiringen for Kirsten Flagstads fødsel ble ganske annerledes enn planlagt, det samme gjaldt Kirsten Flagstad Festival. Den tradisjonelle festuken ble i stedet en stor digital begivenhet. Også på Kirsten Flagstadmuseet slo koronapandemien sterkt inn, gjestene kunne ikke få omvisning og orientering på samme måte som tidligere, til det er rommene for små og trange. I forrige nummer skrev vi at: Hvis alt går etter planen vil hagen foran Strandstuen få en skikkelig ansiktsløftning i løpet av våren og forsommeren, slik at den kan framstå i ny drakt til Kirsten Flagstad-festivalen åpner 14. juni. Det gikk ikke etter planen, men arbeidet kom etter hvert i gang. Selve anleggsarbeidet er nå ferdig (se bildet), men slutt plantingen skjer neste år.
Les mer på side 2 og 3

Ellers inne i bladet:

Festkonsert i Operaen *side 3*
Ny leder *side 4*
Takket for seg *side 5*

Digital festival *side 7*
Julegaveide *side 8*
Veggmaleri *side 8*

Amputert jubileum

Det ble en amputert 125-års jubileum for Kirsten Flagstads fødsel, men markering ble det. Slik var bautaen pyntet under feiringen 12. juli
Les mer på side 6

Overraskende bra besøkt

- Det har vært et nesten uvirkelig år på museet, sier museumsleder Annika Engelhart. Nesten alle planer måtte kanselleres. Vi klarte, tross koronasituasjonen, å holde åpent nesten like mye som vanlig, men med klare begrensninger. Museumsnatt måtte avlyses, festivalen og Kirsten Flagstad-jubileet ble sterkt endret.

Til tross for korona-problemene ble besøket overraskende bra. Vi kunne ikke ta imot bussgjester. Men vi har hatt flere lokale gjester enn vanlig. Flere fra Hamar og omegn har vært her for første gang, og sagt: «Ja, det var jo på tide». Det har også vært flere fra Gjøvik og Lillehammer. I tillegg til at alle de norske bussturistene ble borte forsvant også alle utlendingene.

Vi måtte justere måten vi tok imot de besøkende på. Vi ønsker jo å følge de rundt og fortelle om utstillingene og gjenstandene. Nå kunne vi ikke det, for rommene er så små at det var umulig for oss å holde god nok avstand til de besøkende. Vi fikk også en koordineringsutfordring om det kom flere besøkende samtidig. Vi måtte passe på at de ikke gikk på hverandre. Hovedinntrykket er at gjestene våre var fornøyd, selv om de fikk en annen opplevelse enn de ville fått i normale tider.

Spent på 2021

- Jeg er spent på hvordan 2021 blir, sier hun.
- Vi planlegger for noe nær normal drift, men er forberedt på å måtte gjøre justeringer. Det blir Museumsnatt, håper jeg, det blir festival og fødselsdagsmarkering, og jeg håper det igjen kan arrangeres adventstund i Strandstuen. I år skulle vi hatt en større utstilling som viste de ti største forestillingene og rollene Kirsten Flagstad hadde: «Primadonna i de 10 største rollene». Den kommer i stedet neste år. Jeg håper vi kan åpne den alt til Museumsnatt midt i mai.

Kristoffer Rådlunds spennende Wagner-pregede festivalutstilling ble flyttet fra Galleri EKG til Smia etter festivalen. Nå vil den bli hengende i Smia også neste år forteller hun. Fra Turid Diseths Minnefond har museet dessuten fått et maleri av Strand-

GAVE: - Denne flotte scenografiskissen fra oppsetningen av «Dido og Aeneas» i London i 1951 fikk vi i sommer, sier Annika Engelhart.

stuen Rådlund malte mens han var her under festivalen.

- Barnebarnet til Kirsten Flagstads søster Karen Marie, Bjørn Tyrihjell, var her under 125-årsfeiringen i juli, og ga oss da en originaltegning utført av han som hadde scenografien til «Dido og Aeneas» på Mermaid Theatre i London i 1951, Michael Stringer. Den ble opp-

rinnelig gitt i gave fra Stringer til Kirsten Flagstad. Museet har fra før et flott scenebilde av Kirsten Flagstad i rollen som Dido i denne oppsetningen.

- Vår nabo i Grønnegata, Terje Berg, har dessuten gitt oss to flotte persiske tepper, det ene ligger nå i hovedrommet i Smia, det andre i gangen i Strandstuen.

DIDO:

Her er et rollebilde av Kirsten Flagstad som Dido i London.

Hagen snart ferdig!

Endelig øynes slutten på et mangeårig arbeid for å få en hage foran Strandstuen som står i stil med resten av museet – og som vil bli litt av et smykke i Hamar sentrum. Med andre ord – en hage en verdensstjerne verdig! Planen var, slik vi skrev i forrige medlemsblad, at hagen skulle stå ferdig som sommerens jubileum. Men slik gikk ikke, ingen ting ble som planlagt i sommer. Men ut over året gikk mesteparten av planene og finansieringen i lås, og da gikk arbeidet raskt unna. Og når man først fikk klarsignal gikk det fort. I løpet av noen høstuger ble de rene anleggsarbeidene avsluttet, plen og asfalt fjernet, bed og hageganger anlagt, matjord tilkjørt, hekk plantet. Bautaen er flyttet til mer sentral plass. Det som gjenstår nå er beplantning, i første rekke stauder. Det skjer gradvis ut over neste år. Som bildet viser får hoveddelen av hagen bed og hageganger, her kommer det også flotte benker. På den østre delen, som tidligere var asfaltert skal det anlegges plen, som blir et mildreområde ved utearrangementer.

Jubileum i Operaen

30. oktober markerte Den Norske Opera Kirsten Flagstad-jubileet med en flott jubileumskonsert, med arier som var en del av hennes liv og karriere. Elisabeth Teige og Birgitte Christensen presenterte, sammen med Operakoret og Operaorkestret, et

BEPLANTES NESTE ÅR: Det har skjedd store ting med hagen utenfor Kirsten Flagstadmuseet i høst. Til våren begynner plantningen i de svære staudebedene! Det blir spennende!

tvversnitt av hennes unike karriere. Det var nok en stor overraskelse for Elisabeth Teige at hun ble tildelt en jubileumspris, «The Kirsten Flagstad International Anniversary Award 2020» i form av et flott maleri av Håkon Gullvåg. Og motivet var selvsagt av jubilaranten. I juryens begrunnelse het det blant annet at Teige har en «sømløs teknikk og en naturlig tonedannelse. Dette store talentet fra Ålesund er i ferd med å etablere seg på det internasjonale operakartet, og Flagstadselskapet og Flagstadmuseets Venner vil med denne prisen være med å heie, hylle og inspirere deg på denne veien». Maleriet ble overrakt av venneforeningens leder Christian Diseth, mens Flagstadselskapets leder, Kari Eikli overleverte prisdiplomet. Flere fra venneforeningens styre var til stede under tildelingen. Det var operasjefen selv, Randi Stene, som var kveldens konferansier.

JUBILEUMSPRIS: Elisabeth Teige var glad og overrasket vinner av jubileumsprisen, her ser vi ellers, fra venstre: Flagstadselskapets leder Kari Eikli, maleren, Håkon Gullvåg, og lengst til høyre venneforeningens leder Christian Diseth.

Venneforeningens nye leder

Christian Diseth er valgt til ny styreleder i Kirsten Flagstadmuseets Venner.

Hvem er han? Hvilke visjoner har han?

Hva er hans forhold til Kirsten Flagstad?

Det var en leder full av utålmodig iver medlemsbladet møtte til tiltredelsesintevju.

- Hvordan jeg endte opp med å bli så interessert i Kirsten Flagstad og museet?

- Det svaret er sammensatt, sier han. - Et viktig element er stoltheten over at en av verdens største stjerner kom nettopp fra Hamar. Historien hennes på vei ut i det store utland, suksessen og ikke minst utfordringene hun fikk senere i karrieren, gjør hennes historie unik og verdt å fortsette og fortelle. Det vil jeg gjerne være med på, sier han.

Flagstadmuseets Venners nye leder har en bred bakgrunn, og vide interesser, han er fra Stange, men bor nå i Hamar. - Jeg har lang erfaring fra Politi- og justissektoren, hvor jeg blant annet var avsnittssjef ved retts- og påtaleseksjonen i Oslo politidistrikt, og i en årrekke var jeg rådgiver i advokatfirmaet Elden og advokatfirmaet Andenæs. Jeg har også hatt en rekke andre stillinger, blant annet personlrådgiver ved Norges veterinærhøgskole og rådgiver i NAV.

Aha-opplevelser i Frankrike

- Hvor kommer Kirsten Flagstad inn i bildet?

- Det er nok Inger Else Hulleman som ga meg de første innspillene. Men det er faktisk under mine opphold i Frankrike det for alvor løsnet. Jeg hadde besøk av en venn fra Frankrike som, viste det seg, visste mer om Kirsten Flagstad enn jeg. Når jeg senere, under et opphold i Frankrike spilte en plate med Kirsten Flagstad, med stuevinduer på vidt gap, stoppet en begeistret eldre mann, som kjente igjen stemmen og musikken. Han hadde vært ballettdanser og ved flere anledninger opptrådt med Kirsten Flagstad. Denne ballettdanseren er nå 96 år gammel og heter Douglas Hill.

Jeg har vært mye i Frankrike, og i 30 år hatt et nært vennskap med en eldre amerikaner, Jack Bady, som nå er 94 år. Da jeg fortalte historien til

NY STYRELEDER: Christian Diseth er ny styreleder i Kirsten Flagstadmuseets Venner. Han ser fram til oppgaven, og ivrer etter å komme i gang for fullt!

han ble han overrasket. Han ante ikke at jeg kjente til Kirsten Flagstad, og var fra hennes fødeby. Han er en stor Kirsten Flagstad-beundrer, og hadde hørt henne opptre og møtt henne privat i flere sammenhenger, blant annet i London og Salzburg! Han kunne fortelle om en rekke interessante opplevelser fra disse møtene.

Viktig oppgave

- Når jeg gang på gang har møtt Kirsten Flagstad-beundrere i Frankrike forteller det meg noe om hvilken stor internasjonal stjerne hun er. Det er med å understreke den viktige oppgaven venneforeningen har i å bidra til å støtte opp under museet, og å gjøre hennes navn kjent.

- Nå ser jeg fram til, sammen med styret, å legge planer for bred aktivitet, med tiltak jeg håper medlemmene vil synes om, og delta i. I tillegg til ulike møter og tilbud på museet vil jeg jobbe for at vi skal bli mer synlig på digitale plattformer som Facebook og Instagram. Det vil også være en prioritert oppgave og øke medlemstallet betraktelig, sier han. Disse planene håper vi å ha klare innen kort tid.

Har levert stafettpinnen

-Det har vært spennende og givende å lede venneforeningen, sier Helene Nilsen, som nå, etter fem år ved roret, har overlatt stafettpinnen til Christian Diseth. - Det har på mange måter vært en takknemlig jobb, for vi har en stabil og trofast medlemsmasse og et styre som har samarbeidet godt.

- Nå var det på tide å overlate roret til yngre krefter, sier hun. -Det er sunt med generasjonsskifte, både i styret og i Flagstad-festivalen, der Bent Ola Volung-holen er blitt kunstnerisk leder.

- «Lever i og for musikken», var tittelen i tiltredelsesintervjuet i medlemsbladet for fem år siden, minner vi om. -Det kunne det nok fortsatt ha vært. Musikk har alltid vært viktig for meg. Jeg er storkonsument, og håper fortsatt å være det. Nå ser jeg fram til å være et vanlig medlem i venneforeningen, og få fine musikkopplevelser i museets og venneforeningens regi i Strandstua og Smia.

Viktig møtested

- For meg er og forblir museet et viktig møtested for musikkelskere og Flagstad-elskere.

- Når jeg nå ser bakover er det tre ting jeg vil trekke fram som ekstra positive: - Operaturene, medlemsbladet, og kontakten med medlemmene på arrangementer i museet. Operaturene har vært den viktigste inntektskilden, nest etter medlemskontingenten. Det var de som har gitt oss mulighet til å kjøpe gjenstander museet trengte, det har gjerne utgjort 20-30.000 kroner i året. Nå er det ikke slik lenger. Sterk prisvekst på billetter og reise har ført til at dette ikke gir det samme overskuddet. Men det er allikevel et svært viktig miljøskapende medlemstilbud, som jeg håper kommer tilbake når koronasmitte ikke lenger er en fare.

Arven

- Arven etter Mogens Benthin som vi mottok i 2018 forandret mye. Nå har vi plutselig «pæng på bok»! Det er viktig å forvalte arven med omhu og omtanke. Jeg var på ferie i India da jeg fikk en SMS

om hva vi hadde i vente. Dette har betydd urolig mye for oss. Den har gjort det mulig å totalrenovere Kirsten Flagstads flygel, og pusse opp Smia, og få til kjøkken i Strandstuen. Nå skal vi bidra til etableringen av hagen.

Jeg er aller mest glad for at vi har kunnet sette i stand Kirsten Flagstads flygel, for det har igjen utløst mere liv i Smia under festivalen, og minikonsertene ellers. Derfor er det viktig at flygelet tas godt vare på, sier hun.

Hjemme i Lyren har Helene Nilsen også et flygel, et Steinway-flygel, som hennes bestemor fikk i 1911. – Da jeg var på besøk hos bestemor la hun en madrass under flygelet, og spilte meg i søvn. Er det rart at musikk er viktig for meg?

SPILT I SØVN: - Jeg har vært omgitt av musikk hele livet! Under dette flygelet spilte bestemor meg i søvn, forteller Helene Nilsen.

Nytt styre

Etter fem år ønsker Helene Nilsen avløsning som styreleder, ny leder ble Christian Diseth. Mangeårig kasserer Åshild Smee Jensen ba også om avløsning, ny kasserer er Kristin Sletten. Styret forøvrig: Inger Else Hulleman, Solveig Seem (ny), Trond Tendø Jacobsen og Harald Sanaker (varamedlem).

Amputert jubileum

Det ble lagt store planer for markeringen av Kirsten Flagstads fødselsdag 12. juli, for i år var det 125 år siden hun ble født. Så i år skulle det slås på stortromma, slik en gjorde ved 100-års jubileet i 2005, da Jessica Norman var det store trekkplasteret.

Årets Kirsten Flagstad festival, i juni, var også en jubileumsfestival, det var den 15. festivalen, samtidig som man markerte 125-års jubileet. Men hva med jubileumsdagen – 12. juli? På selve dagen skulle det være konserter og markeringer både her og der. Og på museet stresset man for at opprustningen av hagen skulle være ferdig, eller i hvert fall nesten ferdig. Som alt annet i sommer måtte planene legges om.

Men jubileumskoncert ble det, med Gunda-Marie Bruce og Hamars egen Fabrice Bligoud Vestad i en domkirke så full som korona-begrensningene tillot, og med åpning av fylkesmann Knut Storberget. Det ble en fin opplevelse, som ble avrundet med samling på plenen utenfor Strandstuen til eplemost i høye glass.

SISTE SAMLING I HAGEN: Etter konserten samlet en del av gjestene seg på Strandstu-plenen for å feire Kirsten Flagstad, og bautaen var pyntet i anledning dagen. Dette var siste samling på plenen før det store hagearbeidet startet.

Dette ble for øvrig siste gang det var et arrangement på denne plenen. Den er i løpet av høsten omgjort, og skal bli en flott hage, som først kommer til sin rett når staudene blomstrer neste år.

JUBILEUMSKONSERT: Gunda-Marie Bruce, her akkompagnert av Dorina Komani, høstet velfortjent applaus etter jubileumskonerten i Hamar Domkirke.

Første digital festival

*Ville det bli Kirsten Flagstad-festival i år?
Eller måtte den avlyses, kanskje man kunne
ha en amputert festival? Spørsmålene var
mange i ukene før festivalstart. Det ble festi-
val – 18. juni åpnet Anette Trettebergstuen
verdens første digitale operafestival. - En ver-
densbegivenhet for en verdensstjerne, sa hun.*

Aldri har så mange fått med seg konserter under Kirsten Flagstad-festivalen. De fleste så og hørte konsertene digitalt. Det fungerte «så der», noen ganger riktig bra, andre ganger ikke så bra. Men vi tør påstå at publikums hovedinntrykk var positivt.

Dette var nok ikke den siste digitale festivalen, det digitale tilbudet har kommet for å bli. Men vi får håpe og tro at vi allerede neste sommer kan oppleve de fleste konsertene live. Men bli ikke forbauset og det også neste år blir digitale konserter fra Oslo, fra New York, fra langtvekkistan.

Verdensstjerne

Anette Trettebergstuen minnet under åpningen foran Strandstuen om at Kirsten Flagstad var en større stjerne i utlandet enn her hjemme. -Det forteller litt at direktøren for Metropolitan-operaen i New York engasjerte seg for en mulig post på statsbudsjettet i lille Norge da det i 2014 ble diskutert å få Kirsten Flagstad-museet inn på statsbudsjettet. Det var en verdensstjerne som ble født i annen etasje her, sa hun.

Drive-in digital opera!

Av alle de digitale tilbudene under festivalen var nok drive-in operaen på Stavsberg flyplass den mest spesielle. Så ble den da også annonsert som verdens

ÅPNING: Anette Trettebergstuen åpnet årets Flagstadfestival, her sammen med museumsleder Annika Engelhardt.

første drive-in digitale opera. Det var ikke bare Covid-19 som skapte problemer for arrangørene. For etter hvert som vannstanden i Mjøsa steg måtte man forlate reservearenaen på Brygga og flytte til trygt nivå på Stavsberg.

2-300 tilhørere fordelt på 50-60 biler hadde en fin opplevelse i det flotte sommerværet. -Dette er det sprøeste vi har gjort, sa festivalsjef Gøril Sangvoll. Kvaliteten på bilradioene avgjorde hvor bra lyd-gjengivelsen fra Kringkastningsorkestret, som spilte i Store Studio var. Der var også kulturminister Abid Raja, som hilste til Hamar. Og vi som var på flyplassen denne ettermiddagen fikk høre utdrag fra Figaro, fra Tryllefløyten, fra Aida og Don Carlos. Og det hele ble avrundet med en hedemarken-operahumoreske framført av årets festivalprofil Bernt Olav Volungholen. Tuting med bilhornene erstattet klapping, så det ble applaus som nok hørtes langt utenfor flyplassområdet!

I de opprinnelige planene skulle festivalen var en hel uke, fra 14. til og med 21. juni. Nå ble det åpning torsdag 18. juni, med åpningskonsert overført fra i foajeen på Operaen.

DRIVE-IN OPERA: Det var godt vær og god stemning blant de som overvar verdens første digitale drive-in opera på flyplassen på Stavsberg.

Avsender:
Kirsten Flagstadmuseets venner
Kirkegt 11, 2317 HAMAR

Smykker til jul?

Museumsleder Annika Engelhart har fått laget ett sett med emaljesmykker som i tillegg til å være en fin julegave også vil bidra til å finansiere utbyggingen av hagen foran Strandstuen.

Kirsten Flagstad hadde selv en rekke emaljesmykker. De var bakgrunnen til at hun henvendte seg til emaljeprodusent OPRO med spørsmål om de kunne lage smykker inspirert av disse emaljesmykkene. Og det gjorde de. – Nå skal vi selge ringer, ørepynt, anheng og armbånd, alle i samme fine grønnfarge, og med vannliljemotiv. Ring og ørepynt koster i overkant av 1000 kroner, anheng 890 og armbåndet knappe 2.400. OPRO har vært

JULEGAVE? Her ser vi armbånd og anheng, det er også laget ring og ørepynt i samme motiv.

veldig rause med oss, så en betydelig del av salgssummen vil gå til hageprosjektet.

- Jeg kan kontaktes på museet, eller på telefon 408 82 993, sier hun.

Veggmaleri på museet

Den anonyme murveggen som binder sammen Strandstuen og Smia er plutselig ikke så anonym lenger.

Som et ledd i Hamars gatekunstprosjekt var det i høst en lukket konkurranse om utsmykking av denne veggen. Den ble vunnet av Anna Louise Andersen, som i all hemmelighet jobbet bak en presenning til kunstverket nylig ble avduket.

VEGGMALERI: Medlemsbladet slapp inn bak presenningen like før Anna Louise Andersen kunne sette sluttstrek for arbeidet.

Grasrotandelen

Vi oppfordrer alle Kirsten Flagstadvenner som tipper, spiller Lotto m.v. om å be kommisjonæren om at grasrotandelen skal gå til Kirsten Flagstadmuseets venner. I fjor fikk vi inn kr 3.892,- i grasrotandel.

Redaksjonen for medlemsbladet består av:

Trond Tendø Jacobsen: trojaco@online.no.

Karin Herlin Solberg:
solbergkarinh@gmail.com

Stoff, stoffideer og bilder mottas med takk.

Kirsten Flagstadmuseets venner

E-post: venner@flagstadmuseet.no

Slik blir du medlem:

Det er bare å betale kontingenten (kr 250 per år) til konto 1822.05.90832.

For mer informasjon kan du kontakte noen i venneforeningen, eller lese om oss på

www.kirsten-flagstad.no

Christian Diseth (leder)

Mobil 415 18 054 • E-post: christian.diseth@gmail.com

Kristin Sletten (kasserer)

Mobil 922 82 956 • E-post: inger.kristin.sletten@outlook.com

Kirsten Flagstad Museum:

Tlf. 408 82 993 • E-post: post@kirsten-flagstad.no

Har du husket å betale årskontingenten for 2020?